

Yttranden gällande SR Energys MKB Komplettering "Vindpark Siksberget" Diarienummer 4788-2023

Smedjebacken 2025-01-30

Yttrande angående av informationen i:

["4788-2023-100 Bolagets bemötande\(30440511\) \(0\)_TMP"](#)* samt bilagor.

["Ansokan-Vindpark-Siksberget-maskerad.pdf"](#)

["MKB-Siksberget_maskerad-1.pdf"](#) samt bilagor.

["4788-2023-22.1-Komplettering-Siksberget_231129_maskerad.pdf"](#) samt bilagor.

Yrkande

Nej till vindkraft i Smedjebacken yrkar på att tillståndsansökan avslås och att området förklaras som olämplig för vindkraft. Nej till vindkraft i Smedjebacken, org.nr.802538-8003, är en ideell organisation som värnar om natur, kultur och friluftsliv.

Sammanfattning

SR Energys (SRE nedan) underlag är omfattande, men saknar mätbara och kvantifierbara parametrar för att utgöra ett fullgott underlag. Underlaget saknar viktiga analyser som gör tillståndsansökan (TA nedan) och miljökonsekvensbeskrivningen (MKB nedan) och dess komplettering ej komplett.

- Samråd utfördes inte på korrekt sätt enligt miljöbalken. Yttranden har inte bemötts av SRE.
- Det blåser för lite i området som inte ligger inom området för riksintresse för vindbruk och effektberäkningarna tar ej hänsyn till förtätning av vindkraftverk i kompletterad layout..
- Projektytan motsvarar ej vindbruksplanen utan upptar en yta som är 5 gånger större än anvisad.
- Felaktiga beräkningar av buller och skuggor medför att många fler fastigheter och boende blir drabbade än vad bolaget uppger i sin MKB.
- Bristfällig och för sent inlämnade kompletteringar med undermåliga analyser och inventeringar under oklara förhållanden. Bristande dokumentering och efterlevnad av vindbruksplanen.
- Konsekvenserna för vandringsleden Sméleden är inte tydligt analyserade i MKBn.
- Analys av påverkan av flyg är inte utförd för Dala Airport. Området ligger inom flygplatsens TMA-yta och detta tas inte upp i Miljökonsekvensbeskrivningen.
- Beskrivning av bergtäkt, ledningsgator och vägar saknas helt eller är endast preliminärt beskrivet i TA och MKB.
- Det är påvisat i att rödlistade arter påträffades: havsörn, kungsörn, fiskgjuse, tjäder och bivråk finns i området. Inventeringarna och dess kompletteringar med avseende på detta är mycket bristfälliga. SRE har själva påträffat nordfladdermus, dammfladdermus, vattenfladdermus, mustasch-/taigafladdermus och brunlångöra. Det saknas helt skydds zoner och respektavstånd till naturvärdesområdena i klass 1 och 2.
- Avståndet till naturreservatet Jättturn är ca 600m. Respektavstånd saknas.
- De ekonomiska och fastighetsrelaterade effekterna av projektet är inte tillräckligt analyserade eller dokumenterade. Kompletta sakägarlistor saknas.
- SREs TA och MKB har följande motstående områden inte tagits hänsyn till:
  - Försvaret Rommehed är en militärflygplats i beredskapsläge.
  - Dala Airport TMA yta påverkas och detta skjuts på framtiden i TA och MKB.
  - Smedjebackens klassning av området som Mycket viktig friluftsområde

Innehållsförteckning

1. Kvalitet och fullständighet i dokumentation	3
2. Brister i miljökonsekvensbedömning	3
3. Buller, ljus och skuggberäkningar	5
4. Rättsliga och processuella problem	5
5. Ekonomisk påverkan	6
6. Påverkan på Dala Airports TMA (Terminal Area)	6
6. Påverkan på militärflyg och försvarsmakten	6
7. Projektområdets avgränsning	7
8. Bristfälliga analyser av friluftsområden	8

Yttrande gällande SR Energys kompletteringar i tillståndsärendet Siksberget (4788-2023-22 och 4788-2023-100) samt dess bilagor:

1. Kvalitet och fullständighet i dokumentation

1. **Bristande analys och data:** Kompletteringarna lider av en brist på kvantitativt underlag för nyckelområden som påverkan på rödlistade arter, bullerberäkningar och skuggpåverkan. Dessa är grundläggande krav för miljökonsekvensbedömningar enligt miljöbalken.
2. **Undermålig analys av socio-ekonomiska konsekvenser:** Analysen av ekonomiska effekter, särskilt avseende fastighetsvärden och långsiktig påverkan på friluftsliv och turism, är svag eller obefintlig. Det saknas tillräcklig hänvisning till forskning som visar effekter av vindkraftsprojekt på dessa områden.

2. Brister i miljökonsekvensbedömning

1. **Skydds-zoner och avstånd till känsliga områden:** Projektet ligger endast cirka 600 meter från Jätturns naturreservat, vilket är ett Natura 2000-område skyddat enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Det saknas skydds-zoner eller motiveringar för frånvaro av sådana zoner.
  - a. Projektets närhet till naturreservatet Jätturn (ca 600 m) är problematisk. Inga specifika skydds-zoner eller respektavstånd för fåglar och fladdermöss redovisas trots att dessa arter riskerar påverkan från vindkraftverken.
  - b. Jätturn är också av stor betydelse för friluftsliv och ekosystemtjänster, vilket pekas ut i Smedjebackens kommuns friluftspan. Vindkraftverken kan minska områdets attraktionskraft för rekreation och turism. Konsekvensanalys saknas i MKB.
2. **Otillräckliga inventeringar:** Flera arter av nationellt och regionalt bevarandevärde har påträffats, inklusive havsörn, kungsörn, fiskgjuse, tjäder, bivråk och fladdermusarter som nordfladdermus, dammfladdermus och brunlångöra i området. Inventeringarna och analyserna av dessa arters skyddsåtgärder är ofullständiga. Detta strider mot artskyddsförordningen.
  - a. **Underrepresentation av hotade arter:** Dokumentationen nämner rödlistade arter som havsörn, kungsörn och tjäder, men analyserna saknar kvantitativa data om deras bestånd, flygrutter och häckningsplatser i projektområdet.
  - b. **Avsaknad av kollision riskanalys:** Kompletteringarna saknar en robust analys av kollisionsrisken för fåglar med vindkraftverkens rotorblad. Detta är särskilt viktigt för rovfåglar som använder termik och flyger ofta på samma höjd som rotorbladen.
  - c. Inventeringarna har inte genomförts med tillräcklig omfattning, särskilt avseende fladdermöss och fåglar under deras häcknings- och uppfödningperioder. Detta strider mot artskyddsförordningen (2007:845) och de krav som anges i 8 kap. Miljöbalken.
  - d. Inventeringarna är inte utförda enligt rekommenderade riktlinjer från Naturvårdsverket och EU:s habitatdirektiv, som föreskriver systematiska och långsiktiga studier över flera år.
  - e. Naturvärdesobjekt av klass 1 och 2 saknar skydds-zoner eller åtgärder för att minska påverkan.

- f. För fladdermöss finns dokumenterad vetenskaplig konsensus om att säkerhetsavstånd på minst 200 meter från deras livsmiljöer behövs för att minimera dödligheten. Detta efterföljs inte.
- g. Projektets närhet till naturreservatet Jätturn (ca 600 m) är problematisk. Inga specifika skyddszoner eller respektavstånd för fåglar och fladdermöss redovisas trots att dessa arter riskerar påverkan från vindkraftverken.
- h. Begränsad expert involvering: Det framgår inte tydligt om ornitologer eller andra fågelexperter har varit involverade i utformningen av inventeringsmetoder eller analysen av resultat. Varför har inte Dalarnas Ornitologiska Förening tillfrågats, som känner området och dess bestånd?
- i. SR Energy använder sig av olika företag för inventering över tid, detta skapar en diskontinuitet och dålig kvalitet vilket avspeglar sig i resultaten.
- j. Den kompletterande inventeringen av bivrak var på 30 timmar och endast i augusti anses som ej tillräckligt.
- k. Den kompletterande inventeringen av bivrak utgår från att det endast är ett bo i området.

3. Bristande riskbedömning av lakvatten

- a. **Lakvatten från gruv relaterade varphögar:** En del av projektområdet överlappar områden med förorenade varphögar (EBH-objekt). Även om risken för lakvatten bedöms som låg, saknas specifika åtgärder för att säkerställa att habitat för marklevande arter inte påverkas.
- b. **Varphögar och föroreningsrisker:** Projektområdet innehåller tidigare gruvområden med varphögar, där vissa är identifierade som potentiella föroreningskällor. Även om urlakningsrisken har bedömts som låg i vissa analyser, saknas detaljerade tester och långtidsprognoser för föroreningar i samband med bygg- och driftsfasen.
- c. **Ofullständiga analyser av tungmetallinnehåll:** Ingen utförlig analys redovisas av de kemiska komponenterna i varphögarna, särskilt med hänsyn till hur de kan påverka grundvatten vid ökad vattenexponering eller grävning

4. Otillräcklig bedömning av hydrologiska effekter

- a. **Ändrad hydrologi:** Vindkraftverkens fundament och tillfartsvägar innebär betydande markgrepp som kan förändra naturliga vattenflöden. Detta kan påverka grundvattennivåer och leda till torrläggning eller översvämningar i närliggande områden, men denna påverkan har inte analyserats tillräckligt.
- b. **Bristande modellering av avrinning:** Avsaknad av detaljerad modellering för hur bygg- och driftsfasen påverkar ytavrinning och infiltration
- c. **Oklara avstånd till dricksvattenbrunnar:** Kompletteringarna inkluderar inte en detaljerad kartläggning av privata eller kommunala dricksvattenbrunnar i området och deras känslighet för potentiell påverkan från grävarbeten eller föroreningar.

3. Buller, ljus och skuggberäkningar

1. **Extrapolering av ljuddata:** Ljudberäkningarna är baserade på hypotetiska vindkraftverk med en totalhöjd på 270 meter, som inte finns kommersiellt tillgängliga. Detta innebär att ljudnivåerna är extrapolerade från mindre modeller, vilket leder till underskattningar av faktiska ljudnivåer.
2. **Ofullständiga miljöparametrar:** Ljudmodellerna tar inte hänsyn till markens och vegetationsytans påverkan på ljudutbredning, exempelvis under vinterförhållanden med frusen mark som kan förstärka ljudreflektioner.
3. **Felaktiga och ofullständiga beräkningar:** Skuggberäkningarna utgår från idealiserade förhållanden och tar inte tillräcklig hänsyn till lokala faktorer som terräng, vegetation eller befintliga byggnader. Detta leder till underskattningar av faktisk påverkan.
4. **Inget fokus på hinderbelysningens påverkan:** Det finns ingen detaljerad analys av ljusföroreningar från hinderbelysning och deras potentiella effekter på boende eller nattaktiva djurarter. Synkronisering och ljusintensitetsreglering har inte beskrivits i detalj, vilket är särskilt viktigt för att minimera påverkan
5. **Ofullständig påverkan på boendemiljö:** Redovisningen av skuggtid och ljusföroreningar vid närliggande bostäder är ofullständig och underrepresenterar antalet drabbade fastigheter. Detta strider mot praxis och kan påverka rättvisan i beslutsprocessen
6. **Undermålig analys av worst-case-scenario:** Ljudberäkningarna inkluderar inte worst-case-scenarion, exempelvis vid fruset markunderlag eller inversion, som kan förstärka bullereffekten.
7. **Ingen hänsyn till andra projekt:** Kompletteringarna saknar en analys av kumulativa effekter från andra vindkraftprojekt i regionen, som Trollugnsberget. Detta är särskilt viktigt i områden där ljudpåverkan kan förstärkas genom överlappande ljudkällor.
8. **Ingen analys av inversionseffekter:** Ljudberäkningarna tar inte hänsyn till atmosfäriska inversioner, vilket är en vanlig brist. Inversion leder till att ljud sprids längre och med högre intensitet, vilket särskilt påverkar nattliga ljudnivåer

4. Rättsliga och processuella problem

1. **Brister i samrådsprocessen:** Yttranden framhåller att samråd med allmänheten inte har utförts på korrekt sätt enligt miljöbalken. Detta kan potentiellt påverka tillståndets laglighet.
2. **Felaktiga tidsramar:** Ansökan nämner en teknisk livslängd på 40 år för vindkraftverken, men söker samtidigt tillstånd för 50 år. Detta är en inkonsekvens som kräver förtydligande.

5. Ekonomisk påverkan

De ekonomiska och fastighetsrelaterade effekterna av projektet är inte tillräckligt analyserade eller dokumenterade. Detta innebär en betydande risk för att kommunen och dess drabbade invånare påverkas negativt utan adekvat kompensation eller förebyggande åtgärder. Omfattande kompletteringar krävs för att möjliggöra en balanserad och rättvis bedömning. Enligt dokumenten har det inte presenterats fullständiga listor med sakägare i ansökan eller kompletterande handlingar. Detta är problematiskt eftersom sakägarlistor är en viktig del av tillståndsprocessen enligt 9 kap. miljöbalken. Sakägarna måste informeras och ges möjlighet att yttra sig för att säkerställa deras rättssäkerhet och påverkan i processen.

1. **Undervärderade återställningskostnader:** Den föreslagna ekonomiska säkerheten på 1 MSEK per verk är otillräcklig med tanke på verkens storlek och miljöpåverkan vid avveckling.
2. **Otillräcklig analys av negativa externa effekter:** Kompletteringarna saknar en detaljerad analys av hur projektet påverkar fastighetsvärdena i närheten. Forskning visar att fastighetsvärden kan minska med 10–25 % inom 2-5 km från vindkraftverk, detta problem har inte adresserats.
3. **Turism och rekreation:** Förlorade turistintäkter och minskad attraktionskraft för rekreationsområden som Jätturn och Sméleden, till följd av buller och visuell påverkan, är inte tillräckligt utredda. Detta kan påverka lokala företag negativt.
4. **Infrastrukturinvesteringar:** Kompletteringarna saknar en fullständig analys av vilka kostnader kommunen kan ådra sig för att anpassa infrastrukturen, exempelvis vägar, i samband med projektet.
5. **Inga kompensationsförslag:** Projektet presenterar inga åtgärder för att kompensera fastighetsägare för förlorade värden eller kommunen för minskade intäkter

6. Påverkan på Dala Airports TMA (Terminal Area)

1. **Ingen tydlig analys av påverkan:** Kompletteringarna behandlar inte tillräckligt hur de föreslagna vindkraftverken kan påverka luftrummet inom Dala Airports TMA. Detta är en brist eftersom projektområdet ligger inom detta känsliga luftrum.
2. **Avsaknad av samråd:** Det framgår inte om samråd har skett med ansvariga för Dala Airport för att utvärdera effekten av projektet på flygplatsens verksamhet och säkerhet
3. **Höjden över havet:** Vindkraftverkens totalhöjd på upp till 270 meter överstiger kritiska höjder i relation till Dala Airports inflygnings- och startbanor. Det saknas en detaljerad analys av hur dessa höjder påverkar flygtrafiken, särskilt i dåliga väderförhållanden eller vid instrument inflygningar.
4. **Ofullständig hinderanalys:** Dokumentationen inkluderar inte en hinderstudie som klargör om de planerade verken ligger inom säkerhetszoner för luftrummet eller påverkar radar- och navigationssystem....
5. **Ingen kumulativ analys:** Kompletteringarna saknar en analys av hur projektet kan påverka flygsäkerheten i kombination med andra närliggande vindkraftverk, särskilt Trollugnsberget OX2.
6. **Oklara processer för tillstånd:** Dokumentationen anger att vissa verk kräver särskilt godkännande från Borlänge flygplats (exempelvis verk som överskrider 2 000 fot över havet), men det saknas bekräftelse på att sådana tillstånd kommer att ges.

6. Påverkan på militärflyg och försvarsmakten

1. **Oklara samråd med Försvarsmakten:** Ingen information redovisas om hur projektet påverkar militär luftfart, särskilt i relation till Rommeheds militära beredskapsflygplats och övningsområden.
2. **Radar och kommunikationssystem:** Eventuella störningar på militära och civila radar- och kommunikationssystem har inte adresserats.
3. **Otillräcklig teknisk analys:** Dokumentationen saknar en utförlig analys av hur de planerade vindkraftverken kan påverka Försvarsmaktens radar och kommunikationssystem. Vindkraftverk av denna storlek och höjd (270 meter) är kända för att orsaka radarreflektioner och skuggor som kan påverka militära system.
4. **Ingen hänvisning till åtgärder:** Det finns inga förslag på tekniska eller praktiska lösningar för att minska påverkan på radar- och kommunikationssystem, vilket är en standardkrav för projekt nära militära installationer.

7. Projektområdets avgränsning

1. **Överdimensionerad projektarea:** Projektområdet överstiger betydligt de gränser som föreslås i kommunens vindbruksplan och omfattar en yta som är upp till fem gånger större än de utpekade områdena. Detta avviker från planeringsprinciperna och skapar konflikter med andra markanvändningsintressen, inklusive friluftsliv och naturvård.
2. **Otillräcklig hänsyn till känsliga områden:** Projektområdet ligger nära eller överlappar med områden av höga naturvärden, inklusive Natura 2000-området Jätturn och andra naturvärdesklassade områden (klass 1 och 2). Avgränsningen tar inte tillräckligt hänsyn till dessa skyddade zoner
3. **Bristande transparens i val av gränser:** Beslutskriterier för avgränsningen av projektområdet redovisas inte tydligt, vilket försvårar förståelsen av hur området valts och anpassats till befintliga miljö- och samhällsintressen
4. **Friluftsområden och leder:** Projektområdet omfattar delar av viktiga rekreations- och friluftsområden, inklusive Sméleden. Påverkan på dessa områden har inte analyserats eller motiverats i tillräcklig detalj.
5. **Otillräcklig analys av transport och väginfrastruktur:** Gränsdragningen tar inte hänsyn till de omfattande vägutbyggnader som kan behövas för att tillgodose projektets logistikbehov, vilket kan leda till ytterligare markpåverkan.
6. **Habitatfragmentering:** Den föreslagna avgränsningen riskerar att fragmentera känsliga habitat och påverka rödlistade arter negativt, särskilt rovfåglar och fladdermöss

8. Bristfälliga analyser av friluftsområden

1. **Sméleden och Jätturns Naturresevat:** Kompletteringarna tar inte tillräckligt hänsyn till de negativa konsekvenserna för friluftsleder och rekreationsområden, särskilt Sméleden och det närliggande Natura 2000-området Jätturn. Dessa områden har hög betydelse för lokalbefolkningens och turisternas friluftsliv.
2. **Ingen kvantitativ bedömning:** Påverkan på friluftsområden har inte analyserats kvantitativt, exempelvis genom att uppskatta förlorad användning av stigar, leder och naturplatser.
3. **Ljud och visuella effekter:** Vindkraftverkens höjd (270 meter) och buller kommer att ha en negativ inverkan på det upplevda värdet av områdets natur. Den visuella påverkan på landskapet har inte tillräckligt beaktats, vilket strider mot rekommendationer i Vindkraftshandboken.
4. **Ingen analys av nattmiljö:** Vindkraftverkens hinderbelysning kan påverka områdets mörkerupplevelser, vilket är en viktig del av rekreationsupplevelsen i naturområden.
5. **Turism och lokala intäkter:** Dokumentationen saknar en analys av hur vindkraftsprojektet kan påverka turismen och de ekonomiska fördelar som friluftslivet medför för lokalsamhället. Naturbaserad turism är en viktig ekonomisk faktor i regionen.
6. **Friluftslivsintressen ska väga tungt:** Smedjebackens vindbruksplan pekar på att friluftslivsintressen ska prioriteras vid vindkraftsetablering. Trots detta saknas hänsyn till dessa intressen i projektets planering.
7. **Respektavstånd saknas:** Ingen skyddszon föreslås mellan projektområdet och friluftsområdena, trots deras höga känslighet för påverkan.

9. Kulturmiljö och arkeologi

1. **Vindkraftverkens visuella påverkan:** Vindkraftverkens höjd (270 meter) riskerar att ha en betydande negativ påverkan på den visuella upplevelsen av landskapet, särskilt i områden med kulturhistoriska värden
2. **Fragmentering av kulturmiljöer:** Etableringen riskerar att fragmentera sammanhängande kulturmiljöer och störa deras historiska integritet, vilket minskar deras värde både för forskning och turism.
3. **Inga skydds zoner för kulturmiljöer:** Dokumentationen saknar förslag på skydds zoner kring kulturhistoriskt viktiga områden och lämningar
4. **Brist på beredskap för fynd:** Det finns ingen tydlig strategi för hantering av oväntade arkeologiska fynd under byggfasen, vilket är en central del av ansvar enligt Kulturmiljölagen
5. **Begränsat samråd:** Kompletteringarna indikerar att samråd med länsstyrelsen och relevanta experter inom kulturmiljö och arkeologi har varit otillräckliga eller otydligt redovisade
6. **Inga hänvisningar till tidigare forskning:** Analysen saknar hänvisningar till tidigare undersökningar av kulturmiljö och arkeologi i området, vilket begränsar förståelsen av projektets fulla påverkan.
7. SR Energy har inte kompletterat enligt föreläggande punkterna 7 och 8.

10. Störningar på radar och radio från vindkraftverk

1. **Skydds-zoner:** Vindkraftverkens placering kan störa både analoga och digitala radiosignaler. Störningspåverkan för Teracom's sändningstjänster är inte noggrant adresserad i kompletteringsmaterialet. Även om reglerna i miljöbalken kräver att dessa risker minimeras.: Vid tidigare ansökningar för liknande projekt har detaljanalys av skydds-zoner och simuleringar presenterats för att kvantifiera potentiella störningar på radiosystem, vilket saknas här. Risken för störningar är stor om SR Energy hänvisar till flyttmånen av vindkraftverk.Området är olämpligt med avseende på detta.Enligt föreskrifter ska vindkraftsprojekt följa Transportstyrelsens regelverk (t.ex. TSFS 2020:88) och hänsyn måste tas till internationella standarder för störningar på radar och kommunikationsnät
2. Dokumentet saknar dock tydliga referenser till specifika tekniska åtgärder eller mitigeringsåtgärder som ska implementeras för att minimera dessa effekter.

11. Ärendets fortsatta handläggning

Kompletteringen visar inte att någon konstruktiv dialog har förts med kommunen för att hantera deras invändningar eller uppfylla deras krav. Detta indikerar en bristande förståelse för vikten av det kommunala inflytandet över markanvändning enligt 16 kap. 4 § miljöbalken.

Smedjebackens kommun klargör att ingen vindkraft kommer att tillåtas förens kraven i Beslut-202300181-KF-§-4129227086-0_TMP-1 är klargjorda. De framlagda kompletteringarna är otillräckliga för att skapa förtroende för projektets genomförbarhet och hållbarhet. Med hänsyn till de brister som identifierats bör processen avslutas.

12. Bilagor

Bilaga	Beskrivning	Länk
Bilaga 1.	Smedjebackens kommuns vindbruksplan	Vindbruksplan.pdf
Bilaga 2.	Smedjebackens kommuns Rapport om friluftsliv	Rapport om friluftsliv 2018
Bilaga 3	The Socio-Economic Cost of Wind Turbines: A Swedish Case Study	Studie 1
Bilaga 4	Valuating the negative externality of wind turbines: traditional hedonic and difference-in-difference approaches.	Studie 2